

ПРЕССЪОБЩЕНИЕ

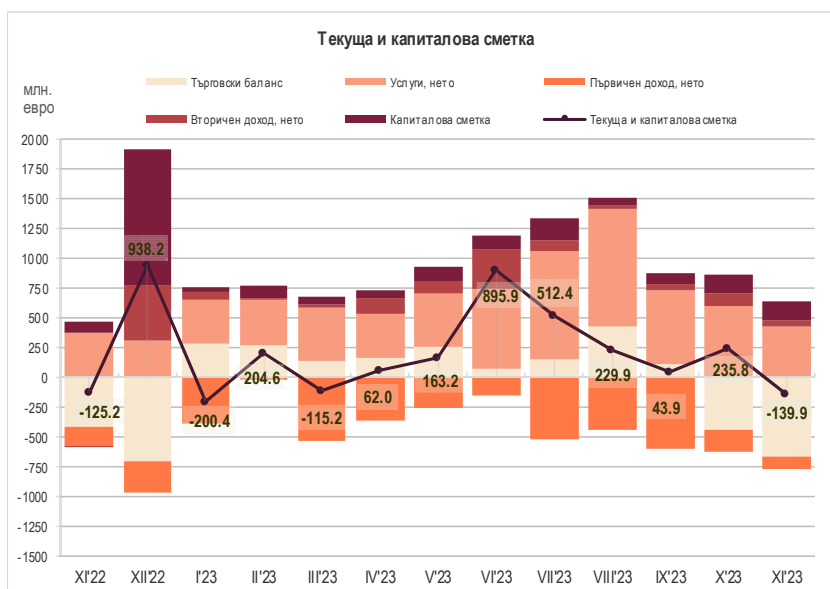
17 януари 2024 г.

12:00 ч.

ПЛАТЕЖЕН БАЛАНС¹

Ноември 2023 г.

Текущата и капиталова сметка е отрицателна и възлиза на 139.9 млн. евро при дефицит от 125.2 млн. евро за ноември 2022 г. За януари – ноември 2023 г. **текущата и капиталовата сметка** е положителна и възлиза на 1892.4 млн. евро (2% от БВП²) при отрицателно салдо от 1344 млн. евро (1.6% от БВП) за януари – ноември 2022 г.

За ноември 2023 г. салдото по **текущата сметка** е отрицателно и възлиза на 297.6 млн. евро при отрицателно салдо от 215.1 млн. евро за ноември 2022 г. За януари – ноември 2023 г. **текущата сметка** е положителна и възлиза на 714 млн. евро (0.7% от БВП) при отрицателно салдо от 994.2 млн. евро (1.2% от БВП) за януари – ноември 2022 г.

Търговският баланс за ноември 2023 г. е отрицателен в размер на 665.3 млн. евро при дефицит от 412.3 млн. евро за ноември 2022 г. За януари – ноември 2023 г. **търговският баланс** е отрицателен в размер на 2954.6 млн. евро (3.1% от БВП) при дефицит от 4373.6 млн. евро (5.1% от БВП) за същия период на 2022 г.

Износът на стоки е 3584.3 млн. евро за ноември 2023 г., като намалява с 614.5 млн. евро (14.6%) в сравнение с този за ноември 2022 г. (4198.8 млн. евро). За януари – ноември 2023 г. **износът** е 40 254.7 млн. евро (42.1% от БВП), като намалява с 3518.5 млн. евро (8%) в сравнение с този за същия период на 2022 г. (43 773.2 млн. евро, 51% от БВП). Износът за януари – ноември 2022 г. нараства на годишна база с 39.8%.

Вносът на стоки за ноември 2023 г. е 4249.6 млн. евро, като намалява с 361.5 млн. евро (7.8%) спрямо ноември 2022 г. (4611 млн. евро). За януари – ноември 2023 г. **вносът** е 43 209.3 млн. евро (45.2% от БВП), като се понижава с

¹ Данни от стандартното представяне на платежния баланс, съставен съгласно шестото издание на *Ръководството по платежен баланс и международна инвестиционна позиция*. Данните са предварителни. В съответствие с практиката на БНБ и изискванията на ЕЦБ относно ревизиите на данните (включени в *Календара на ЕЦБ за обмен на данните за платежния баланс, международната инвестиционна позиция, резервните активи в рамките на ЕСЦБ*), данните за октомври 2023 г. са ревизирани. С отчета за декември 2023 г. ще бъдат направени ревизии на данните за периода октомври – ноември 2023 г.

² При БВП в размер на 95 582 млн. евро за 2023 г. (прогноза на БНБ) и 85 799.4 млн. евро за 2022 г. (данни на НСИ от 19.10.2023 г.).

4937.5 млн. евро (10.3%) спрямо същия период на 2022 г. (48 146.9 млн. евро, 56.1% от БВП). Вносът за януари – ноември 2022 г. нараства на годишна база с 42.9%.

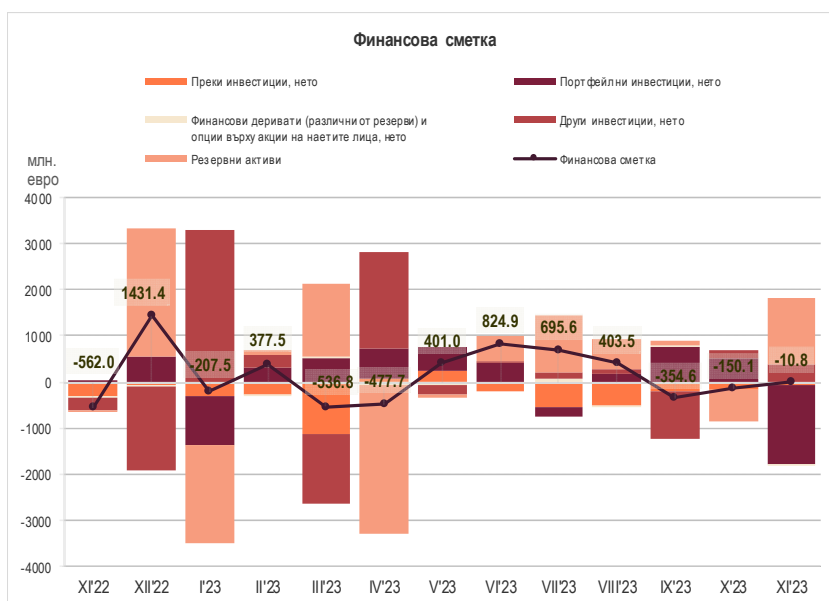
Салдото по **услугите** е положително в размер на 424.4 млн. евро при положително салдо от 369.2 млн. евро за ноември 2022 г. За януари – ноември 2023 г. салдото е положително в размер на 6242.7 млн. евро (6.5% от БВП) при положително салдо от 4943.1 млн. евро (5.8% от БВП) за януари – ноември 2022 г.

Салдото по статия **Първичен доход** (която включва доход, свързан с факторите на производството (работна сила, капитал или земя, данъци върху производството и вноса, и субсидии)) е отрицателно в размер на 110.8 млн. евро при дефицит от 163.3 млн. евро за ноември 2022 г.³ За януари – ноември 2023 г. салдото е отрицателно в размер на 3564.9 млн. евро (3.7% от БВП) при отрицателно салдо от 2516.6 млн. евро (2.9% от БВП) за януари – ноември 2022 г.

Салдото по статия **Вторичен доход** (която отразява преразпределението на доход) е положително в размер на 54.1 млн. евро при отрицателно салдо от 8.8 млн. евро за ноември 2022 г. За януари – ноември 2023 г. салдото е положително в размер на 990.8 млн. евро (1% от БВП) при положително салдо от 953 млн. евро (1.1% от БВП) за същия период на 2022 г.

Капиталовата сметка е положителна и възлиза на 157.8 млн. евро при излишък от 89.9 млн. евро за ноември 2022 г. За януари – ноември 2023 г. капиталовата сметка е положителна в размер на 1178.4 млн. евро (1.2% от БВП), при отрицателна стойност от 349.8 млн. евро (0.4% от БВП) за януари – ноември 2022 г.

Финансовата сметка за ноември 2023 г. е отрицателна в размер на 10.8 млн. евро при отрицателна стойност от 562 млн. евро за ноември 2022 г. За януари – ноември 2023 г. **финансовата сметка** е положителна – 965 млн. евро (1% от БВП), при положителна стойност от 2129.2 млн. евро (2.5% от БВП) за същия период на 2022 г.

Салдото по статия **Преходни инвестиции** е отрицателно в размер на 67.2 млн. евро при отрицателно салдо от 317.8 млн. евро за ноември 2022 г. За януари – ноември 2023 г. салдото е отрицателно в размер на 3029.5 млн. евро (3.2% от БВП) при отрицателно салдо от 2044.7 млн. евро (2.4% от БВП) за същия период на 2022 г.

Преходните инвестиции – активи нарастват с 51.8 млн. евро при намаление с 83.1 млн. евро за ноември 2022 г. За януари – ноември 2023 г. те нарастват с 1066.7 млн. евро (1.1% от БВП) при увеличение с 1052.2 млн. евро (1.2% от БВП) за същия период на 2022 г.

Преходните инвестиции – пасиви нарастват със 119 млн. евро при ръст от 234.7 млн. евро за ноември 2022 г. За януари – ноември 2023 г. те нарастват с 4096.2 млн. евро (4.3% от БВП) при увеличение с 3096.9 млн. евро (3.6% от БВП) за януари – ноември 2022 г.

³ Предварителните данни ще бъдат ревизирани с тримесечните отчети на предприятията.

Преките чуждестранни инвестиции в страната (отчетени в съответствие с принципа на първоначалната посока на инвестицията) по предварителни данни нарастват с 83.7 млн. евро за ноември 2023 г., при повишение с 349.1 млн. евро за ноември 2022 г.⁴ За януари – ноември 2023 г. преките чуждестранни инвестиции в страната се повишават с 3485.8 млн. евро (при увеличение с 2562.7 млн. евро за януари – ноември 2022 г.).

Преките инвестиции в чужбина за ноември 2023 г. нарастват с 16.5 млн. евро, при ръст от 31.3 млн. евро за ноември 2022 г. За януари – ноември 2023 г. преките инвестиции в чужбина се повишават с 456.3 млн. евро (при увеличение с 518 млн. евро за януари – ноември 2022 г.).

По-подробна информация за преките инвестиции има в Приложение 2 – Преки инвестиции (януари – ноември 2023 г.) към прессъобщението за платежния баланс, а серия от данни – в таблиците в рубрика Статистика/Външен сектор/Преки инвестиции на сайта на БНБ.

Салдото по статия **Портфейлни инвестиции** е отрицателно в размер на 1725 млн. евро при положителна стойност от 54.7 млн. евро за ноември 2022 г. За януари – ноември 2023 г. салдото е положително в размер на 812.1 млн. евро (0.8% от БВП) при положително салдо от 501.7 млн. евро (0.6% от БВП) за същия период на 2022 г.

Портфейлните инвестиции – активи за ноември 2023 г. намаляват със 154.1 млн. евро при понижение от 38.8 млн. евро за ноември 2022 г. За януари – ноември 2023 г. те нарастват с 2520.1 млн. евро (2.6% от БВП) при увеличение с 1647 млн. евро (1.9% от БВП) за същия период на 2022 г.

Портфейлните инвестиции – пасиви за ноември 2023 г. нарастват с 1570.8 млн. евро при понижение с 93.5 млн. евро за ноември 2022 г. За януари – ноември 2023 г. *портфейлните инвестиции – пасиви* нарастват с 1708 млн. евро (1.8% от БВП) при увеличение с 1145.3 млн. евро (1.3% от БВП) за същия период на 2022 г.

Салдото по статия **Други инвестиции** е положително в размер на 379 млн. евро при отрицателна стойност от 258.3 млн. евро за ноември 2022 г. За януари – ноември 2023 г. салдото е положително в размер на 3721.4 млн. евро (3.9% от БВП) при положително салдо от 2425.4 млн. евро (2.8% от БВП) за януари – ноември 2022 г.

Други инвестиции – активи отбелязват ръст с 421.7 млн. евро при намаление с 427.9 млн. евро за ноември 2022 г. За януари – ноември 2023 г. те се увеличават с 2539.6 млн. евро (2.7% от БВП) при повишение с 4064.3 млн. евро (4.7% от БВП) за същия период на 2022 г.

Други инвестиции – пасиви за ноември 2023 г. се увеличават с 42.7 млн. евро при намаление със 169.6 млн. евро за ноември 2022 г. За януари – ноември 2023 г. те намаляват с 1181.8 млн. евро (1.2% от БВП) при повишение с 1638.9 млн. евро (1.9% от БВП) за същия период на 2022 г.

Резервните активи на БНБ⁵ се повишават с 1431.4 млн. евро през отчетния месец при намаление с 6.9 млн. евро за ноември 2022 г. За януари – ноември 2023 г. те намаляват с 525.5 млн. евро (0.5% от БВП) при повишение с 1207.5 млн. евро (1.4% от БВП) за същия период на 2022 г.

Статия **Грешки и пропуски, нето**⁶ е положителна в размер на 129 млн. евро при отрицателна стойност от 436.8 млн. евро за ноември 2022 г. По предварителни данни за януари – ноември 2023 г. статията е отрицателна в размер на 927.4 млн. евро (1% от БВП) при положителна стойност от 3473.1 млн. евро (4% от БВП) за същия период на 2022 г.

⁴ При сравнение на данните следва да се има предвид, че първоначално отчетените данни за преките чуждестранни инвестиции в страната за януари – ноември 2022 г., публикувани в прессъобщението на БНБ от 18.01.2023 г., са ревизирани впоследствие (www.bnb.bg, секция *За БНБ/Пресцентър/Статистически прессъобщения/Платежен баланс*).

⁵ Не се включват измененията на резервните активи на БНБ, дължащи се на курсови и ценови разлики, и тези, свързани със създаването на резервни активи (монетаризация/демонетаризация на злато, разпределение на СПТ) и рекласификации.

⁶ Размерът на статия *Грешки и пропуски, нето* показва разликата между салдото по финансовата сметка и салдото по текущата и капиталовата сметка. Поради тримесечната и годишна отчетност, тези данни са предварителни и подлежат на ревизия след получаване на пълната информация от отчетните единици.

ПЛАТЕЖЕН БАЛАНС НА БЪЛГАРИЯ
СТАНДАРТНО ПРЕДСТАВЯНЕ¹

Приложение 1

(млн. евро)

	Месечни данни			Акумулирани данни от началото на годината към:		Акумулирани данни за последните дванадесет месеца към:	
	30.XI.2022	30.XI.2023	Промяна	30.XI.2022	30.XI.2023	30.XI.2022	30.XI.2023
Текуща и капиталова сметка	-125.2	-139.9	-14.6	-1344.0	1892.4	-1968.4	2830.6
Текуща сметка	-215.1	-297.6	-82.5	-994.2	714.0	-1521.0	508.7
Текуща сметка: кредит	5461.6	4924.9	-536.6	59742.6	58227.3	63989.3	63318.0
Текуща сметка: дебит	5676.7	5222.5	-454.1	60736.8	57513.3	65510.3	62809.4
Стоки и услуги, нето	-43.1	-240.9	-197.8	569.4	3288.1	347.3	2894.7
Стоки и услуги: кредит	5114.4	4629.5	-485.0	54966.6	53128.7	58892.4	57530.1
Стоки и услуги: дебит	5157.5	4870.3	-287.2	54397.2	49840.6	58545.1	54635.4
Търговски баланс²	-412.3	-665.3	-253.0	-4373.6	-2954.6	-4895.1	-3655.3
Стоки: кредит	4198.8	3584.3	-614.5	43773.2	40254.7	46857.2	43626.5
Стоки: дебит	4611.0	4249.6	-361.5	48146.9	43209.3	51752.2	47281.8
Услуги, нето	369.2	424.4	55.2	4943.1	6242.7	5242.4	6550.0
Услуги: кредит	915.6	1045.1	129.5	11193.4	12874.0	12035.2	13903.6
Производствени услуги с материали за влагане, притежавани от други	-21.6	6.2	27.8	68.1	197.9	81.0	225.1
Услуги по поддръжка и ремонт, които не са включени другаде	22.8	28.6	5.8	213.6	264.9	232.5	288.4
Транспорт ³	191.1	171.0	-20.1	2125.8	2263.6	2275.6	2434.0
Пътувания ⁴	182.2	195.9	13.6	3042.1	3559.5	3171.5	3763.6
Други услуги ⁵	541.2	643.5	102.3	5743.7	6588.2	6274.6	7192.4
Услуги: дебит	546.5	620.8	74.3	6250.3	6631.3	6792.8	7353.6
Производствени услуги с материали за влагане, притежавани от други	4.7	1.9	-2.8	37.5	31.5	39.8	32.8
Услуги по поддръжка и ремонт, които не са включени другаде	6.3	8.0	1.7	73.6	87.7	82.8	96.7
Транспорт ³	209.4	175.1	-34.2	2241.4	2044.9	2379.6	2235.3
Пътувания ⁴	113.4	127.0	13.7	1359.6	1584.6	1463.7	1699.5
Други услуги ⁵	212.8	308.8	95.9	2538.2	2882.5	2827.0	3289.3
Първичен доход, нето	-163.3	-110.8	52.4	-2516.6	-3564.9	-2810.5	-3835.3
Първичен доход: кредит	143.8	105.5	-38.3	2375.9	2530.4	2484.9	2668.4
Компенсации на наетите	54.7	64.6	9.9	683.9	811.1	722.0	855.4
Инвестиционен доход	74.2	16.3	-57.9	787.6	762.3	845.6	842.9
Друг първичен доход	14.9	24.6	9.7	904.4	957.1	917.3	970.1
Първичен доход: дебит	307.0	216.3	-90.8	4892.5	6095.3	5295.4	6503.7
Компенсация на наетите	10.2	27.1	16.9	141.3	99.9	148.7	111.4
Инвестиционен доход	278.7	176.2	-102.5	4547.4	5843.0	4928.6	6223.5
Друг първичен доход	18.1	13.0	-5.2	203.8	152.4	218.2	168.7
Вторичен доход, нето	-8.8	54.1	62.8	953.0	990.8	942.2	1449.3
Вторичен доход: кредит	203.4	190.0	-13.4	2400.1	2568.1	2612.0	3119.6
Държавно управление	77.8	65.7	-12.1	877.5	815.9	965.3	1237.0
Други сектори	125.6	124.3	-1.3	1522.5	1752.2	1646.7	1882.6
Вторичен доход: дебит	212.1	135.9	-76.2	1447.1	1577.4	1669.8	1670.3
Държавно управление	157.0	74.2	-82.8	810.1	843.6	978.9	871.4
Други сектори	55.1	61.7	6.6	637.0	733.7	690.9	799.0
Капиталова сметка⁶	89.9	157.8	67.9	-349.8	1178.4	-447.5	2322.0
Брутно придобиване/намаляване на произведени нефинансови активи, нето⁵	-16.9	111.0	127.9	-919.7	654.0	-1121.6	514.4
Брутно придобиване/намаляване на произведени нефинансови активи, кредит	115.9	111.0	-4.9	1032.4	1137.4	1144.0	1209.2
Брутно придобиване/намаляване на произведени нефинансови активи, дебит	132.7	0.0	-132.7	1952.2	483.4	2265.6	694.8
Капиталови трансфери, нето	106.7	46.8	-60.0	570.0	524.4	674.2	1807.6
Капиталови трансфери, кредит	106.7	46.8	-60.0	571.9	527.1	677.0	1810.4
Капиталови трансфери, дебит	0.0	0.0	0.0	2.0	2.6	2.9	2.9

	Месечни данни			Акумулирани данни от началото на годината към:		Акумулирани данни за последните дванадесет месеца към:	
	30.XI.2022	30.XI.2023	Промяна	30.XI.2022	30.XI.2023	30.XI.2022	30.XI.2023
Финансова сметка ⁸	-562.0	-10.8	551.2	2129.2	965.0	1931.4	2396.4
Финансова сметка: активи	-590.4	1721.7	2312.1	8010.3	5587.5	7899.1	7762.8
Финансова сметка: пасиви	-28.4	1732.5	1760.9	5881.1	4622.5	5967.7	5366.4
Преки инвестиции, нето ⁷	-317.8	-67.2	250.6	-2044.7	-3029.5	-1828.8	-3083.0
Преки инвестиции, активи ^{8,9}	-83.1	51.8	134.9	1052.2	1066.7	1126.9	1046.7
Преки инвестиции, пасиви ^{8,10}	234.7	119.0	-115.7	3096.9	4096.2	2955.7	4129.7
Портфейлни инвестиции, нето	54.7	-1725.0	-1779.6	501.7	812.1	822.6	1371.3
Портфейлни инвестиции: активи ¹¹	-38.8	-154.1	-115.3	1647.0	2520.1	1994.9	3058.5
Портфейлни инвестиции: пасиви	-93.5	1570.8	1664.3	1145.3	1708.0	1172.3	1687.2
Финансови деривати, нето	-33.7	-29.1	4.6	39.3	-13.4	37.3	-48.8
Други инвестиции, нето	-258.3	379.0	637.3	2425.4	3721.4	-1234.5	1898.3
Други инвестиции: активи ^{8,9}	-427.9	421.7	849.6	4064.3	2539.6	605.2	1447.7
Други инвестиции: пасиви ^{8,10}	-169.6	42.7	212.3	1638.9	-1181.8	1839.7	-450.6
Резервни активи на БНБ ¹²	-6.9	1431.4	1438.3	1207.5	-525.5	4134.9	2258.7
Монетарно злато	0.1	0.1	0.0	0.5	1.0	0.5	1.1
Специални права на тираж	-4.3	-11.7	-7.5	4.9	1.9	5.0	6.5
Резервна позиция в МВФ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Други резервни активи	-2.7	1443.1	1445.8	1202.0	-528.3	4129.4	2251.2
Балансиращи статии:							
Салдо по текущата и капиталовата сметки	-125.2	-139.9	-14.6	-1344.0	1892.4	-1968.4	2830.6
Салдо по финансовата сметка	-562.0	-10.8	551.2	2129.2	965.0	1931.4	2396.4
Нето грешки и пропуски ¹³	-436.8	129.0	565.8	3473.1	-927.4	3899.9	-434.2
Допълнителна информация ¹⁴							
Преки инвестиции в чужбина	31.3	16.5	-14.8	518.0	456.3	603.4	471.2
Преки инвестиции в България	349.1	83.7	-265.4	2562.7	3485.8	2432.2	3554.2

¹ Стандартно представяне на платежния баланс в съответствие с 6-тото издание на "Ръководството по платежен баланс и международна инвестиционна позиция" на МВФ. Предварителни данни към 17 януари 2024 г. В съответствие с практиката на БНБ и изискванията на ЕЦБ относно ревизиите на данните (включени в *Календара на ЕЦБ за обмен на данните за платежния баланс, международната инвестиционна позиция, резервните активи в рамките на ЕЦБ*), данните за октомври 2023 г. са ревизирани. Данните за декември 2023 г. и ревизия на данните за периода октомври - ноември 2023 г. предстои да бъдат публикувани на 16 февруари 2024 г.

² Предварителни данни за 2022 г. и 2023 г. на НСИ и БНБ. Данните са съставени съгласно методологията за съставяне на статистиката на платежния баланс.

³ Оценки по методологията на БНБ и НСИ.

⁴ Оценки по методологията на БНБ. Данните се базират на информацията от НСИ за броя на чуждестранните граждани, посетили страната и българските граждани, пътували в чужбина и оценка на БНБ за разходите/приходите по цел на пътуването. За периодите април 2020 г. - юни 2021 г. и септември 2021 г. - март 2022 г., поради анулиране на международни полети и ограничаване преминаването през сухопътните граници на страната и разпространението в световен мащаб на коронавируса COVID-19, НСИ не провеждаше статистически изследвания на ГКПП и източник на данните е МВР. БНБ използва модел за оценка за разпределението по държави на пътуванията на българските граждани в чужбина в тези периоди.

⁵ По данни от директното отчитане от предприятията на услуги, възнаграждения и безвъзмездни постъпления и плащания между местни и чуждестранни лица.

⁶ Отрицателният знак (-) показва намаление на активи или пасиви, а положителният – увеличение на активи или пасиви.

⁷ Данни съгласно принципа Актив/Пасив. Източници: фирми с чуждестранно участие и фирми с инвестиции в чужбина, банките, Централен депозитар, нотариуси, НСИ, Агенцията за публичните предприятия и контрол. Данните за 2022 г. и 2023 г. подлежат на ревизия с годишните данни на НСИ и допълнително постъпили отчети на предприятията с чуждестранно участие.

⁸ Включени са отчетените външни вземания на страната по търговски кредити (платени аванси и вземания от доставчици).

⁹ Поради тримесечната отчетност на тези вземания, данните подлежат на ревизия.

¹⁰ На базата на получените в БНБ отчети за вземанията/задълженията по финансови кредити на местни лица към чужбина.

¹¹ Поради тримесечната отчетност на тези задължения, данните подлежат на ревизия.

¹² Включени са отчетените външни задължения на страната по търговски кредити (получени аванси и задължения към доставчици).

¹³ Поради тримесечната отчетност на тези задължения, данните подлежат на ревизия.

¹⁴ На база на данни от банките, небанкови финансови институции, застрахователни компании и пенсионни фондове, институции от сектор *Държавно управление* и нефинансови предприятия, които инвестират в ценни книжа без посредничество на местно лице инвестиционен посредник.

¹⁵ Не се включват измененията на резервните активи на БНБ, дължащи се на курсови и ценови разлики и тези, свързани със създаването на резервни активи (монетаризация/демонетаризация на злато, разпределение на СТП) и рекласификации. Положителният знак (+) показва увеличение на резервните активи, а отрицателният (-) – намаление.

¹⁶ Размерът на статията *Нето грешки и пропуски* показва разликата между салдото по финансовата сметка и салдото по текущата и капиталовата сметка.

¹⁷ Поради тримесечната и годишна отчетност, тези данни са предварителни и подлежат на ревизия след получаване на пълната информация от отчетните единици.

¹⁸ Предварителни данни, съставени съгласно принципа на първоначалната посока на инвестицията.

ПРЕКИ ИНВЕСТИЦИИ
(януари – ноември 2023 г.)¹

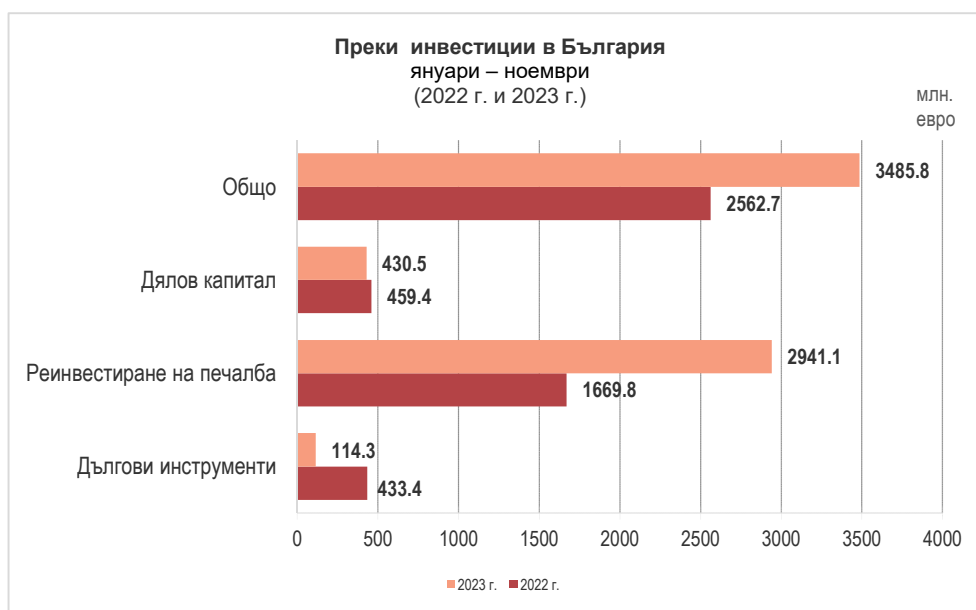
По предварителни данни нетният поток² на *преките инвестиции в страната* за януари – ноември 2023 г., отчетени съгласно *принципа на първоначалната посока на инвестицията*, е положителен в размер на 3485.8 млн. евро (3.6% от БВП³), като е по-голям с 923.1 млн. евро (36%) спрямо този за януари – ноември 2022 г. (положителен поток от 2562.7 млн. евро, 3% от БВП)⁴. През ноември 2023 г. потокът е положителен в размер на 83.7 млн. евро, при положителен поток от 349.1 млн. евро за ноември 2022 г.

	2022 г.						2023 г.						2023г. / 2022г.	
	I трим.	II трим.	III трим.	окт.	ноември	ян. – ноем.	I трим.	II трим.	III трим.	окт.	ноември	ян. – ноем.	ян. – ноем.	
Преки инвестиции, нето	-1250.7	103.3	-551.9	-27.6	-317.8	-2044.7	-1695.9	143.0	-1231.9	-177.5	-67.2	-3029.5	-984.8	
Преки инвестиции в чужбина	169.1	91.1	179.1	47.4	31.3	518.0	161.9	167.8	84.9	25.2	16.5	456.3	-61.7	
Дялов капитал	26.2	42.0	22.2	11.9	15.7	117.9	45.6	103.2	57.7	0.7	7.7	214.9	97.0	
Реинвестиране на печалба	59.1	69.2	91.7	21.1	21.1	262.2	9.1	9.7	21.2	0.0	0.0	40.0	-222.2	
Дългови инструменти	83.8	-20.1	65.2	14.5	-5.6	137.8	107.1	55.0	6.0	24.5	8.8	201.4	63.6	
Преки инвестиции в страната	1419.8	-12.2	731.0	75.0	349.1	2562.7	1857.7	24.8	1316.8	202.7	83.7	3485.8	923.1	
Дялов капитал	247.1	49.2	22.8	105.9	34.3	459.4	316.1	99.0	42.6	-7.4	-19.8	430.5	-29.0	
Реинвестиране на печалба	979.3	61.7	258.8	198.2	171.8	1669.8	732.3	758.5	1131.7	218.5	100.1	2941.1	1271.2	
Дългови инструменти	193.3	-123.1	449.4	-229.2	143.0	433.4	809.4	-832.6	142.5	-8.4	3.4	114.3	-319.1	

Данните са съставени съгласно *принципа на първоначалната посока на инвестицията*, при спазване на методологическите изисквания на 6-тото издание на "Ръководството по платежен баланс и международна инвестиционна позиция" на МВФ.

Източници: Предприятия с чуждестранно участие, банки, нотариуси, НСИ, Централен депозитар, Агенция за публични предприятия и контрол.

Положителният знак показва увеличение на активите и пасивите, а отрицателният – намалението им.

Дяловият капитал (преведени/изтеглени парични и апортни вноски на нерезиденти в/от капитала и резервите на български дружества, както и постъпления/плащания по сделки с недвижими имоти в страната) е положителен и възлиза на 430.5 млн. евро за януари – ноември 2023 г. Той е по-малък с 29 млн. евро от този за януари – ноември 2022 г., който е положителен в размер на 459.4 млн. евро.

¹ Предварителни данни. В съответствие с практиката на БНБ и изискванията на ЕЦБ относно ревизиите на данните (включени в *Календара на ЕЦБ за обмен на данните за платежния баланс, международната инвестиционна позиция, резервните активи в рамките на ЕСЦБ*), данните за октомври 2023 г. са ревизирани. С отчета за декември 2023 г. ще бъдат направени ревизии на данните за периода октомври – ноември 2023 г. Данните за 2022 г. и 2023 г. подлежат на ревизия с годишните данни на НСИ и допълнително постъпили отчети на предприятията с чуждестранно участие.

² БНБ публикува месечни данни за нетния поток на преките инвестиции за съответния месец, които включват всички трансакции, извършени през отчетния период.

³ При БВП в размер на 95 582 млн. евро за 2023 г. (прогноза на БНБ) и 85 799.4 млн. евро за 2022 г. (данни на НСИ от 19.10.2023 г.).

⁴ При сравнение на данните следва да се има предвид, че първоначално отчетените данни за преките чуждестранни инвестиции в страната за януари – ноември 2022 г., публикувани в прессъобщението на БНБ от 18.01.2023 г., са ревизирани впоследствие (www.bnb.bg, секция За БНБ/Пресцентър/Статистически прессъобщения/Платежен баланс).

Нетният поток от *инвестиции на чуждестранни лица в недвижими имоти* е отрицателен в размер на 15.1 млн. евро (в т.ч. отрицателен поток от 16.4 млн. евро за Русия), при отрицателен нетен поток от 23.2 млн. евро за януари – ноември 2022 г.

По предварителни данни, статия *Реинвестиране на печалба* (показваща дела на чуждестранните инвеститори в текущата печалба или загуба на дружеството на база на счетоводни данни за финансовия резултат) е положителна и възлиза на 2941.1 млн. евро, при положителна стойност от 1669.8 млн. евро за януари – ноември 2022 г.

Нетният поток по подстатия *Дългови инструменти* (промяната в нетните задължения между дружествата с чуждестранно участие и преките чуждестранни инвеститори по финансови, облигационни и търговски кредити) е положителен и възлиза на 114.3 млн. евро, при положителна стойност от 433.4 млн. евро за януари – ноември 2022 г.⁵

Най-големите нетни положителни потоци по преки инвестиции в страната за януари – ноември 2023 г. са от Нидерландия (752.7 млн. евро), Белгия (311.6 млн. евро) и Швейцария (272.7 млн. евро), а най-големите нетни отрицателни потоци – към Израел (17.2 млн. евро) и Русия (16.8 млн. евро).

По предварителни данни нетният поток на *преките инвестиции в чужбина* за януари – ноември 2023 г. възлиза на 456.3 млн. евро (0.5% от БВП), при 518 млн. евро (0.6% от БВП) за януари – ноември 2022 г. През ноември 2023 г. нетният поток е положителен и възлиза на 16.5 млн. евро, при положителна стойност от 31.3 млн. евро за ноември 2022 г.

Съгласно предварителните данни, размерът⁶ на преките инвестиции в страната към края на трето тримесечие на 2023 г. е 54 515 млн. евро, при 53 309.4 млн. евро към края на трето тримесечие на 2022 г. Подстатия *Дялов капитал и реинвестиране на печалба* е в размер на 45 386.9 млн. евро, като намалява с 1526.6 млн. евро спрямо трето тримесечие на 2022 г. (43 860.3 млн. евро). Подстатия *Дългови инструменти* е в размер на 9128.1 млн. евро и нараства с 320.9 млн. евро спрямо трето тримесечие на 2022 г. (9449 млн. евро).

⁵ Данните за подстатия *Дългови инструменти* са на база предварителна информация за получените и предоставени кредити от предприятията с чуждестранно участие. Данните за 2022 г. – 2023 г. подлежат на ревизия с тримесечните и годишните отчети на предприятията, представени пред БНБ.

⁶ БНБ публикува тримесечни данни за размера на преките инвестиции към края на съответното тримесечие, които показват наличност към края на отчетния период. Измененията в данните за размера на преките инвестиции отразяват както нетните трансакции, така и валутните и ценовите преоценки и други изменения в обема. Данните за четвъртото тримесечие на 2023 г. предстои да бъдат публикувани на 29.03.2024 г.